

بررسی ارتباط میان ارائه‌ی اطلاعات شرکت در شبکه اجتماعی، حاکمیت شرکتی و رانت خواهی در جبران خسارت مدیرعامل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

آسو امین عشایری*^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۰/۰۴/۱۰

چکیده

با توجه به گسترش شبکه های اجتماعی، خرید سهام و انجام امور مربوط به بورس و بازاریابی های مربوطه در این زمینه امروزه در شبکه های اجتماعی صورت میپذیرد. در این پژوهش بررسی ارتباط میان ارائه ی اطلاعات شرکت در شبکه اجتماعی، حاکمیت شرکتی و رانت خواهی در جبران خسارت مدیرعامل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از روش پانل دیتا و آزمونهای مربوط به آن در دوره ی زمانی ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۸ استفاده گردیده است. پس از تجزیه و تحلیل مشخص شد که ارائه ی اطلاعات شرکت در شبکه اجتماعی، حاکمیت شرکتی و رانت خواهی بر جبران خسارت مدیرعامل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، تاثیر گذار میباشند.

واژگان کلیدی

ارائه ی اطلاعات شرکت در شبکه اجتماعی، حاکمیت شرکتی، رانت خواهی، جبران خسارت مدیرعامل

۱. دانشجوی کارشناس ارشد حسابداری بخش عمومی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

مقدمه

بورس اوراق بهادار به عنوان نماد بازار سرمایه ایران، متأثر از تغییر و تحولات اقتصادی است. مدیران و اشخاص حقیقی و حقوقی که در این بازار به معاملات سهام و سایر دارایی های مالی می پردازند، برای حفظ و افزایش ارزش سبد سرمایه گذاری های خود نیاز به بررسی عوامل مختلف مؤثر بر بازده سرمایه گذاری دارایی های مالی خود تحت شرایط مختلف اقتصادی دارند (طهماسبی ۱۳۹۸). یکی از شاخص های برجسته، عملکرد شرکت می باشد که تحت تاثیر عوامل مختلفی است. در این بین عدم ارائه ی گزارش های مالی و دستکاری در این گزارشات در عملکرد شرکت تاثیر گذار می باشد. در این میان متغیرهای دیگری از جمله میزان دارایی های شرکت یا اندازه نیز بر عملکرد شرکت اثر گذار است. چنانچه حسابرسی شرکت با کیفیت بیشتری انجام شود، احتمال مدیریت سود و دستکاری در گزارشات کاهش میابد و به طور غیر مستقیم کیفیت حسابرسی بر عملکرد شرکت چشم گیر خواهد بود.

هدف اصلی گزارشگری مالی، بیان آثار اقتصادی رویدادها و عملیات مالی بر وضعیت و عملکرد واحد تجاری برای کمک به اشخاص برون سازمانی برای اتخاذ تصمیم های مالی در ارتباط با واحد تجاری است. محیطی که شرکت ها امروزه در آن فعالیت می کنند، محیطی در حال رشد و بسیار رقابتی است و شرکت ها برای ادامهی حیات، مجبور به رقابت با عوامل متعدد در سطح ملی و بین المللی و بسط فعالیت های خود از طریق سرمایه گذاری جدید هستند و برای ادامهی حیات و سرمایه گذاری احتیاج به منابع مالی دارند. در یک بازار رقابتی، رفتار تجاری یک شرکت تاثیر چندانی بر کل بازار ندارد و افشای محدود اطلاعات ممکن است به نفع شرکت نباشد و موجب عمل متقابل رقبا و ارتقای سطح افشای آنان شود. در چنین شرایطی، شرکتها در راستای کسب اعتماد بازار سرمایه و کاهش هزینه سرمایه، سعی در بهبود شیوه های افشای شرکتی دارند. بنابراین، در یک محیط رقابتی، شرکتها ترجیح می دهند که سطح کیفیت افشای خود را بهبود ببخشند (مولیک و همکاران^۱، ۲۰۱۱). همچنین، در بازارهای با سطح پایینی از رقابت، شرکتها به لحاظ قدرت رقابتی تفاوت چشمگیری باهم دارند. شرکت های دارای توانایی رقابت بالا، سیاست های کیفیت افشای بالا را مدنظر قرار می دهند، زیرا که بدلیل توانایی رقابت بالا در بازار، در خصوص عمل متقابل رقبا نگرانی ندارند و می توانند از طریق ارتقای کیفیت افشای اطلاعات، اعتبار خود را در بازار سرمایه بالا ببرند. به طور مشابه، شرکت های با توانایی رقابت پایین نیز، سیاست کیفیت افشای بالا را انتخاب می کنند، زیرا که در یک بازار با سطح پایین رقابت، شرکت ها تمایل چندانی به بهره برداری از اطلاعات سایر شرکتها ندارند.

¹ Molik, A, Mir, M, McLver, R, & Bepari, M. (2013).

در میان مناقشات مربوط به حاکمیت شرکتی، شاید هیچ یک از افراد در مورد بحث مدیرعاملی داغتر و یا بحث برانگیزتر نباشد (لارکر و تایان^۲، ۲۰۱۹) نحوه تعیین میزان پرداخت مدیرعامل و پیامدهای عملکرد مدیرعامل از اهمیت سفارش اول است. پیمانکاری کارآمد (گابایکس و لاندیر^۳، ۲۰۰۸؛ مورفی، ۱۹۹۹) و قدرت مدیریتی (ببچوک و فرید^۴، ۲۰۰۴) به عنوان دو توضیح اصلی در مورد سطح بالای جبران خسارت مدیرعامل و پیوندهای ضعیف بین جبران خسارت مدیرعامل و کارایی. در حالی که هر دو به طور گسترده‌ای پذیرفته شده اند، هیچ یک از توضیحات کاملاً با شواهد موجود سازگار نیست (فریدمن و جاتر^۵، ۲۰۱۰) هنوز در مورد عوامل تعیین کننده مدیرعامل (کور هالتوسن و لارکر^۶، ۱۹۹۹) و کانالهای دقیقی که مدیران و هیئت مدیره بر مدیر عامل تأثیر می گذارند، اطلاعات زیادی در دست است (انگلبرگ، گائو و پارسونز^۷، ۲۰۱۳).

با توجه به آنچه بیان شد در این پژوهش بررسی ارتباط میان ارائه‌ی اطلاعات شرکت در شبکه اجتماعی، حاکمیت شرکتی و رانت خواهی در جبران خسارت مدیرعامل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، در دستور کار قرار میگیرد.

مبانی نظری

مطالعات اخیر اثبات کرده اند که جغرافیا تأثیرات مهمی بر تصمیمات و نتایج شرکتها دارد (شی و همکاران^۸، ۲۰۲۱) کیدا^۹ و راجگوپال^{۱۰} در سال ۲۰۰۹ دریافتند که نزدیکان به لحاظ جغرافیایی، سیاستهای مشابهی را در بورسهای گزینه گسترده ارائه می دهند. آنها استدلال می کنند که این امر از آنجا ناشی می شود که نزدیکان از نظر جغرافیایی در معرض همان شرایط بازار محلی قرار می گیرند و مدیران در همسایگان درگیر تعاملات اجتماعی هستند. دوگال پیرسون و تیمن^{۱۱}، (۲۰۱۵) همبستگی بالایی در سرمایه گذاری سرمایه همسایگان، حتی در صنایع مختلف دارند. آنها پیشنهاد می کنند که یکی از دلایل سرمایه گذاری همبسته این است که شبکه های اجتماعی محلی به مدیران اجازه می دهند ایده های خود را به اشتراک بگذارند. پارسونز، سولایمان و تیمن (۲۰۱۸) دریافتند که تغییرات جغرافیایی در هنجارهای اجتماعی، بخش عمده ای از تغییرات مقطعی در رفتارهای نادرست مالی در شهرهای بزرگ ایالات متحده را تشکیل می دهد. شواهد حاصل از این مطالعات و

² Larcker & Tayan

³ Gabaix & Landier

⁴ Bebchuk & Fried

⁵ Frydman & Jenter

⁶ Core, Holthausen, Larcker

⁷ Engelberg, Gao, & Parsons, 2013

⁸ L. Shi, S. Gong and X. Wang,

⁹ Kedia

¹⁰ Rajgopal

¹¹ Dougal Parsons & Titman

مطالعات دیگر در مورد نقش جغرافیا نشان می دهد که جبران خسارت مدیرعامل ممکن است در میان همسایگان ارتباط داشته باشد، فراتر از آنچه اصول اقتصادی تأیید می کند. با این حال، وجود، دلایل و عواقب همبستگی مکانی در جبران خسارت مدیرعامل هنوز مورد بررسی قرار نگرفته است. هدف مقاله ما این است که این شکاف را پیدا کنیم. یک چالش تجربی در بررسی تأثیرات مکانی در تصمیمات شرکت ها این است که وابستگی متقابل در سطح مقاطع همسایه، حداقل مربعات معمولی^{۱۲} را به یک برآورد ناسازگار تبدیل می کند. مطالعات قبلی معمولاً یک متغیر مانند جبران خسارت مدیرعامل را کاهش می دهد (بومن^{۱۳}، ۲۰۱۳) و سرمایه گذاری شرکت ها (دوگال^{۱۴} و همکاران، ۲۰۱۵)، بر روی میانگین وزنی آن متغیر مربوط به همسایه. این رویکرد مشکل ساز است، زیرا از "تأخیر فضایی" در میان همسایگان و اصطلاح اختلال خودگرایی چشم پوشی می کند (آنسلین، ۱۹۸۸). ما با استفاده از مدل های اقتصادسنجی فضایی که برای اداره هر دو نوع وابستگی مناسب هستند، چنین نگرانی های درون زایی را برطرف می کنیم. مهمتر از همه، با تمرکز بر چگونگی تأثیر همبستگی مکانی در پرداخت مدیرعامل توسط محلی مدیران عامل شبکه های اجتماعی، حاکمیت شرکتی و همچنین قدرت مدیریتی و با بررسی تأثیرات عملکرد همبستگی مکانی در پرداخت مدیر عامل، ماهیت و پیامدهای سرریز فضایی در پرداخت مدیر عامل را روشن می کنیم. با استفاده از داده های پانل برای مبادلات عمومی ایالات متحده طی سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۶، ما شواهد محکمی در مورد همبستگی مکانی در جبران خسارت مدیرعامل پیدا کردیم. افزایش ۱۰ درصدی متوسط جبران خسارت مدیرعامل شرکت های همسایه (کسانی که دفتر مرکزی آنها در شعاع ۱۰۰ کیلومتری است)، کل خسارت مدیرعامل کانونی را تقریباً ۰,۷٪ برای کل نمونه افزایش می دهد و در صورت تعلق مدیران عامل به ۲,۲۱٪ افزایش می یابد همان شبکه اجتماعی. این امر پس از کنترل سایر تعیین کننده های قبلاً مستند شده (به عنوان مثال ویژگی های RM، ویژگی های هیئت مدیره، ویژگی های مالکیت، اثرات معیار، رقابت بازار محلی برای مدیران عامل، هزینه زندگی و غیره) انجام می شود. علاوه بر این، ما می توانیم تأثیر فضایی را در میان مدیران ضعیف دولت و برای مدیران عامل قدرتمندتر متمرکز کنیم. با این وجود، صرف نظر از وجود اتصالات شبکه اجتماعی مدیر عامل شرکت، شواهد کمی از همبستگی مکانی در حساسیت عملکرد عملکرد "rms" یافتیم. کاملاً برعکس، ما با استفاده از روش کور^{۱۵} و همکاران (۱۹۹۹) ارتباط منفی بین جبران مازاد پیش بینی شده (پروکسی برای مشکل نمایندگی) و عملکرد بعدی را پیدا کردیم. نتایج اساسی نسبت به انواع بررسی ها قوی است. روی هم رفته، شواهد نشان می دهد که همبستگی مکانی در غرامت مدیر عامل احتمالاً نوعی استخراج اجاره را منعکس می کند که با ضعف حاکمیت و به اشتراک گذاری اطلاعات از طریق شبکه های اجتماعی محلی مدیران عامل

¹² OLS

¹³ Bouwman

¹⁴ Dougal

¹⁵ Core

قدرتمند تسهیل می‌شود. مقاله ما به ادبیات غرامت اجرایی و حاکمیت شرکتی کمک می‌کند. اول، ما برای بررسی نقش جغرافیا در جبران خسارت مدیرعامل، از روش‌های اقتصادسنجی مکانی استفاده می‌کنیم که برای مدیریت وابستگی‌های فضایی مناسب هستند. یافته‌های ما از تأثیرات مکانی قوی در جبران خسارت مدیرعامل، تحقیقات قبلی در مورد نقش جغرافیا در حسابداری و مالی را گسترش می‌دهد و نشان می‌دهد که عامل جغرافیایی، با تسهیل تعاملات اجتماعی میان مدیران عامل محلی که به طور محلی متصل هستند، تعیین‌کننده تاکنون ناشناخته غرامت اجرایی است، فراتر از متغیرهای حاکمیت و مالکیت که در مطالعات قبلی مستند شده است (کین کوانگ و آبرنتی^{۱۶}، ۲۰۱۵؛ کور و همکاران^{۱۷}، ۱۹۹۹) با توجه به شناخت روزافزون این که جغرافیا و تعاملات اجتماعی تأثیرات مهمی در تصمیمات و نتایج شرکت‌ها دارند، مطالعات آینده ممکن است از استفاده از مدل‌های اقتصادسنجی فضایی برای محاسبه وابستگی متقابل فضایی در محیط‌هایی که عوامل احتمالاً بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند، سودمند باشد. دانش، ما اولین مطالعه در حسابداری و مالی است که از مدل‌های اقتصادسنجی فضایی برای بررسی سرریزهای مکانی ناشی از تعاملات اجتماعی استفاده می‌کند.

تحلیل اطلاعات

جامعه آماری این پژوهش را کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تشکیل می‌دهند که تعداد نمونه آماری این پژوهش ۱۵۲ شرکت میباشد. در این فصل با استفاده از داده‌های جمع‌آوری شده از آمارهای ارائه شده توسط نرم افزارهایی همچون ره آورد نوین برای شاخص‌های مختلف مورد بررسی در دوره زمانی ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۸ به صورت سالیانه به بررسی فروض پرداخته میشود.

روش آزمون فرضیه‌های این تحقیق به روش اقتصادسنجی داده‌های ترکیبی و با بهره‌گیری از نرم‌افزار Eviews انجام شده است.

در جدول ۱ متغیرهای پژوهش و علامت اختصاری هر یک ارائه شده است.

جدل ۱ معرفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	علامت اختصاری	علامت اختصاری	نوع متغیر	بیشینه	کمینه
جبران خسارت مدیرعامل	Y	CFC	وابسته	۴۲/۷۷	۲/۰۰۶
ارائه اطلاعات شرکت در شبکه‌های اجتماعی	X	PCSN	مستقل	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰
حاکمیت شرکتی	X1	CG	مستقل	۰/۷۸	۰/۰۲

¹⁶ Abernethy .Kuang .& Qin

¹⁷ Core et al

نام متغیر	علامت اختصاری	علامت اختصاری	نوع متغیر	بیشینه	کمینه
رانت خواری	X2	B	کنترلی	۰/۹۶	۰/۵۲
اقلام تعهدی سرمایه در گردش	X3	WC	وابسته	۰/۲۱	۰/۰۳
حساب دریافتی	X4	REC	مستقل	۶/۱۱	۰/۰۶
بازده دارایی ها	X5	ROA	کنترلی	۶۹۵۲۴۱۲	۹۹۵۱۲۴/۱
جریان نقد عملیاتی	X6	CFO	کنترلی	۰/۷۲	۰/۲۴
حساب دریافتی	X7	AR	وابسته	۸۵۲/۲۵	۲۱۲/۱
فروش	X8	SALE	مستقل	۵/۲۷	۰/۰۴

در جدول ۲ کمیت‌های توصیفی متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۲ آماره های توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد	معیارهای تمرکز		معیار پراکندگی	معیارهای شکل توزیع	
		میانگین	میانه		انحراف معیار	چولگی
جبران خسارت مدیر عامل	TACCR	۳۱/۷۲	۱۰/۲۲	۲۴/۷۸	۱/۸۳	۵/۰۷
ارائه اطلاعات شرکت در شبکه های اجتماعی	ASSETS	۰/۳۹	۰/۴۰	۰/۲۲	۶/۱۲	۲۲/۱۸
حاکمیت شرکتی	PPE	۰/۷۳	۰/۷۵	۰/۳۱	۱/۴۲	۶/۷۳
رانت خواری	REV	۰/۱۱	۰/۰۹	۰/۱۲	۰/۲۵	۴/۷
اقلام تعهدی سرمایه در گردش	WC	۵/۳۷	۵/۳۸	۰/۲۲	۰/۱۷	۳/۱۱
حساب دریافتی	REC	۵۶۸۴۸۱۳	۱۱۰۱۲۷۱	۱۶۳۶۴۴۳۴	۵/۴۱	۳۴/۲
بازده دارایی ها	ROA	۰/۶۳	۰/۶۵	۰/۲۶	۰/۸۷	۶/۴۸
جریان نقد عملیاتی	CFO	۴۱۴/۳۴	۷۳۷/۷۲	۱۳۸/۱۰	۵/۶۹	۳۷/۳۹
حساب دریافتی	AR	۰/۴۴	۰/۴۱	۰/۳۱	۸/۵۴	۱۲۱/۰۸

آزمون ریشه واحد فیلیس و پرون

نتایج مربوط به آزمون ریشه واحد متغیرهای مدل بر اساس آزمون فیلیس پرون در جدول ۳ گزارش شده است. نتایج نشان می‌دهد متغیرهای مدل بر اساس آزمون فیلیس پرون پایا هستند.

جدول ۳: نتیجه آزمون مانایی فیلیس پرون

نتیجه	معنی داری	آماره	متغیر
مانا	۰/۰۰۰	-۱۶/۷۶	جبران خسارت مدیر عامل
مانا	۰/۰۰۰	-۲۰/۰۲	حساب دریافتی
مانا	۰/۰۰۰	-۲/۷۹	بازده دارایی‌ها
مانا	۰/۰۰۰	-۳۱/۰۶	جریان نقد عملیاتی
مانا	۰/۰۰۰	-۱۱/۶۲	حساب دریافتی

فرض صفر در آزمون فیلیس پرون بر عدم مانایی متغیرهای مورد بررسی استوار است و فروض را میتوان چنین نوشت:

H_0 : متغیر مورد بررسی نامانا میباشد.

H_1 : متغیر مورد بررسی مانا میباشد.

برای رد فرض صفر کفایت سطح معنی داری از ۰/۰۵ کمتر باشد. همانگونه که در جدول بالا ملاحظه میگردد سطح

معنی داری در تمام موارد کمتر از ۰/۰۵ میباشد؛ بنابراین مانا بودن کلیه متغیرهای مورد بررسی، مورد تایید است.

با توجه به مانا بودن تمام متغیر مورد بررسی میتوان تخمین مدل رگرسیونی را انجام داد.

آزمون عدم همخطی بین متغیرها

قبل از تخمین مدل نمودار همبستگی متغیرهای مدل میتواند بسیار مناسب باشد. همبستگی نمایانگر همخطی اجزای مدل

میشود، همبستگی پیرسون اگر بیش از ۰/۷ و معنی دار باشد آنگاه احتمال وجود همخطی در مدل وجود دارد. در جداول

ذیل همبستگی متغیرهای مورد بررسی از روش همبستگی پیرسون آورده شده است.

جدول ۴ همبستگی بین متغیرهای مدل

رانت خواری	ارائه اطلاعات شرکت در شبکه های اجتماعی	جبران خسارت مدیر عامل	حاکمیت شرکتی	
			۱/۰۰۰ ---	حاکمیت شرکتی
		۱/۰۰۰ ---	-۰/۱۰ ۰/۰۰۰	جبران خسارت مدیر عامل
	۱/۰۰۰ ---	-۰/۰۰۵ ۰/۸۴	۰/۰۹ ۰/۰۰۰	ارائه اطلاعات شرکت در شبکه های اجتماعی
۱/۰۰۰ ---	۰/۰۲ ۰/۳۰	۰/۰۶ ۰/۰۰۶	۰/۰۴ ۰/۰۸	رانت خواری

فرض صفر در آزمون همبستگی بر عدم همبستگی معنی دار بین متغیرهای مورد بررسی استوار است و فرضیه ها را میتوان چنین نوشت:

H_0 : بین متغیرهای مورد بررسی همبستگی معنی دار وجود ندارد.

H_1 : بین متغیرهای مورد بررسی همبستگی معنی دار وجود دارد.

برای رد فرضیه صفر و تایید معنی دار بودن همبستگی میبایست سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ باشد. در جدول بالا میزان همبستگی در سطر اول و معنی داری همبستگی در سطر دوم نوشته شده است. در صورتی که معنی داری کمتر از ۰/۰۵ باشد همبستگی مورد نظر از نظر آماری معنی دار است. همانگونه که ملاحظه میشود در برخی موارد همبستگی ها معنی دار میباشند اما شدت همبستگی ها بین متغیرهای مستقل کمتر از مقداری است که احتمال وجود همخطی در مدل وجود داشته باشد.

بررسی مدل پژوهش

آزمون فرضیه‌های پژوهش از طریق تخمین مدل رگرسیونی انجام میشود. در ادامه مدل رگرسیونی مورد برآزش قرار میگیرد و سپس فرضیه‌ها مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

در ابتدا برای تشخیص اینکه استفاده از روش داده‌های ترکیبی در برآورد مدل کارآمدتر است یا روش داده‌های تلفیقی، از آزمون چاو استفاده میشود.

جدول ۵. نتایج آزمون چاو برای مدل رگرسیونی

نتیجه	سطح معناداری	درجه آزادی	آماره آزمون	مدل رگرسیونی
استفاده از مدل داده‌های ترکیبی	۰/۰۰۰	(۱۳۶۵، ۱۵۱)	۲/۷۱	(۴-۱)

فرض صفر در آزمون چاو (اف لیمر) بر عدم استفاده از پانل دیتا (یعنی استفاده از داده‌های تلفیقی) استوار است و فرضیه‌ها را میتوان چنین نوشت:

H_0 : نمیتوان در تخمین از روش پانل دیتا استفاده کرد (باید از روش داده‌های تلفیقی استفاده کرد)

H_1 : میتوان در تخمین از روش پانل دیتا استفاده کرد.

برای رد فرضیه صفر و تایید استفاده از پانل دیتا میبایست سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ باشد.

همانطور که در جدول ۵ ملاحظه میشود سطح معناداری آزمون چاو بیش از $\alpha=0/05$ محاسبه شده لذا با اطمینان ۹۵٪ امکان برآورد مدل با استفاده از روش پانل تأیید میشود. با توجه به اینکه فرض صفر آزمون چاو مبنی بر برابری عرض از مبدأ رد شد، در ادامه به منظور تشخیص وجود اثرات ثابت یا وجود اثرات تصادفی از آزمون هاسمن استفاده میشود.

جدول ۶ نتایج آزمون هاسمن مدل رگرسیونی

نتیجه	سطح معناداری	درجه آزادی	آماره آزمون	مدل رگرسیونی
اثرات ثابت	۰/۰۰۰	۵	۲۶/۷۳	(۴-۱)

فرض صفر در آزمون هاسمن بر عدم استفاده از روش اثرات ثابت (یعنی استفاده از روش اثرات تصادفی) استوار است و فرضیه‌ها را میتوان چنین نوشت:

H_0 : نمیتوان در تخمین از مدل اثرات ثابت در روش داده‌های ترکیبی استفاده کرد (باید از مدل اثرات تصادفی در روش

داده‌های ترکیبی استفاده کرد)

H_1 : میتوان در تخمین از مدل اثرات ثابت در روش داده‌های ترکیبی استفاده کرد.

برای رد فرضیه صفر و تایید استفاده از اثرات ثابت میبایست سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ باشد؛ اما اگر سطح معنی داری آزمون هاسمن $prob=1/000$ محاسبه شود آزمون هاسمن توانایی تشخیص بین اثرات ثابت و تصادفی را ندارد؛ بنابراین باید از معیار دیگری برای انتخاب بین اثرات ثابت و تصادفی استفاده کرد.

همانطور که در جدول ۶ ملاحظه میشود سطح معناداری آزمون هاسمن $prob=0/000$ محاسبه شده لذا در تخمین از اثرات ثابت استفاده میشود.

نتایج برازش مدل رگرسیونی

نتایج تخمین مدل به روش پانل و با استفاده از اثرات ثابت (داده های ترکیبی) در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۷ نتایج برازش مدل رگرسیونی اول

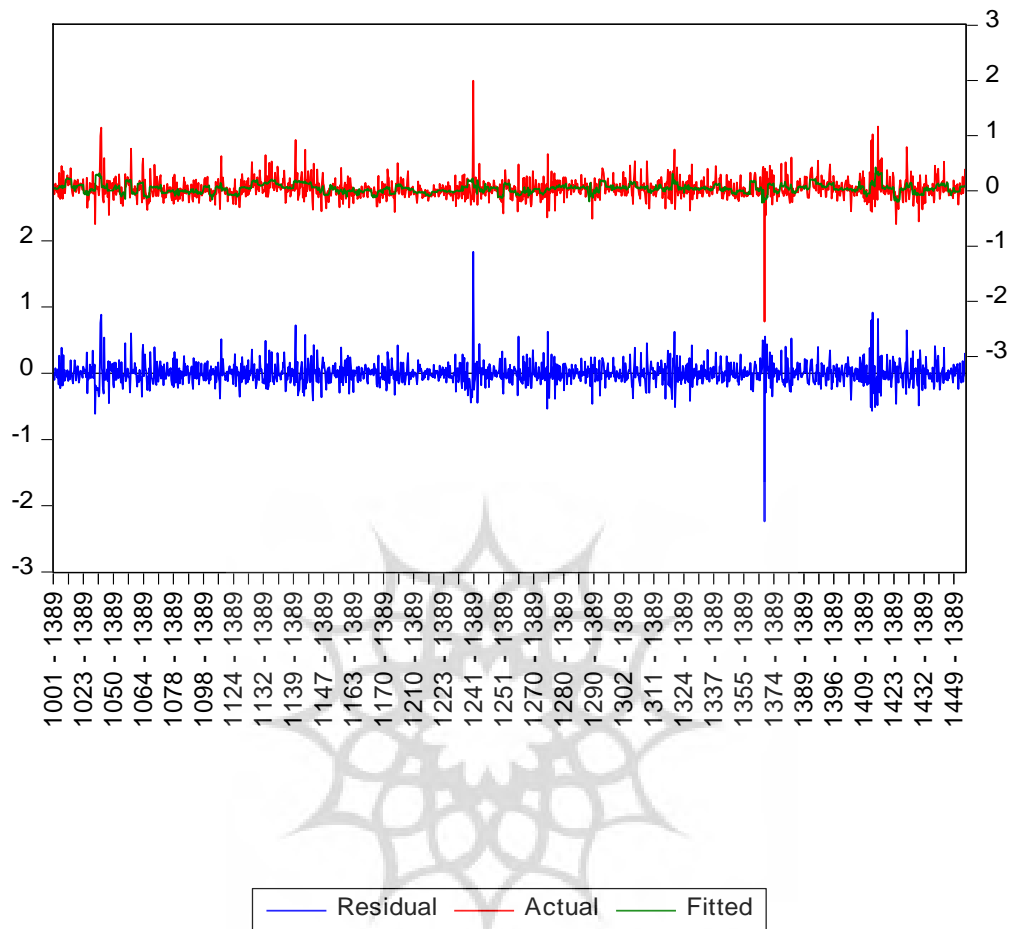
متغیر پاسخ = جبران خسارت مدیر عامل				
متغیرهای مستقل	ضرایب رگرسیونی	انحراف معیار	آماره آزمون t	سطح معناداری
ثابت معادله (α)	۰/۰۳	۰/۰۰۶	۴/۸۲	۰/۰۰۰
ارائه اطلاعات شرکت در شبکه های اجتماعی	۲۳۱/۹۰	۱۶۳۲/۸	۰/۱۴	۰/۸۸
رانت خواری - حساب دریافتنی	۰/۰۶	۰/۰۱	۵/۲۷	۰/۰۰۰
حاکمیت شرکتی	-۲/۳۴	۰/۰۱	-۰/۰۰۱	۰/۹۹
آماره آزمون $F = 3/01$ سطح معناداری $= 0/000$ ضریب تعیین تعدیل شده $= 0/16$ آماره $D.W = 2/09$				

مأخذ: نتایج تحقیق

همانطور که در جدول ۷ ملاحظه می شود رابطه میان ارائه اطلاعات شرکت در شبکه های اجتماعی و جبران خسارت مدیر عامل در شرکت های عضو بورس اوراق بهادار تهران مورد آزمون قرار داده است طبق نتایج حاصل شده سطح معنی داری: صفر و آماره دوربین واتسن: $2/09$ گزارش شده است و چون این عدد بین $(1/5$ و $2/5)$ می باشد فرضیه فوق را مورد تأیید قرار میدهد.

در نمودار ۱ نمودار خطی پسماند مدل رگرسیونی ارائه شده است.

نمودار ۱. نمودار خطی پسماند مدل رگرسیونی

همانطور که در نمودار ۱ ملاحظه میشود پسماند مدل رگرسیونی شکل مشخصی ندارد و این موضوع نیز مبین مناسب بودن مدل برازش یافته میباشد.

در ادامه برای اطلاع از وضعیت نرمالیتی پسماندهای مدل برازش یافته از آزمون جارک-برا و نمودار هیستوگرام^{۱۸} استفاده میشود.

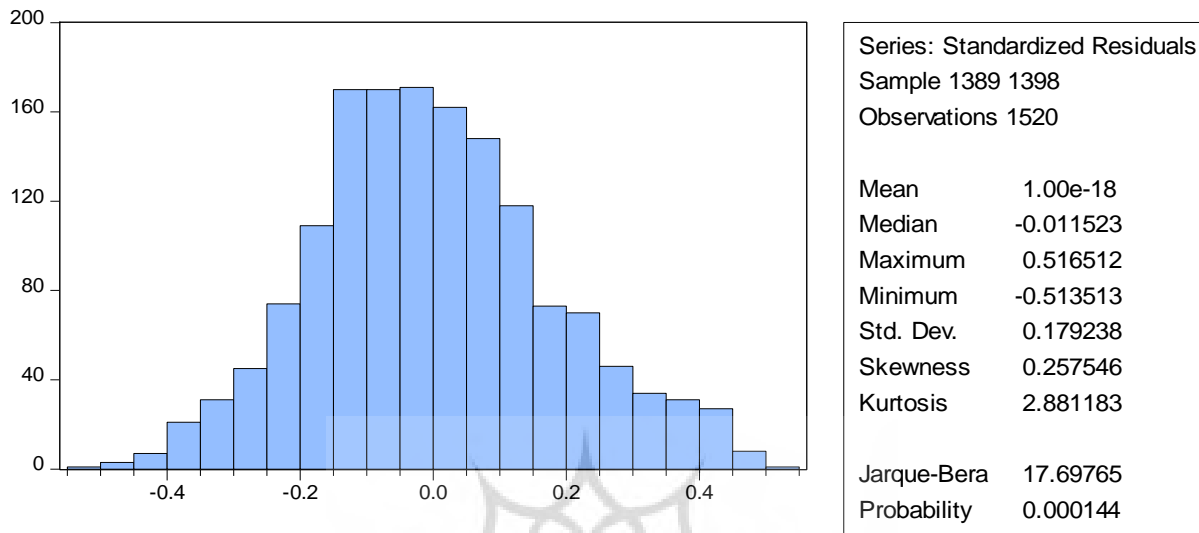
جدول ۸. نتایج آزمون جارک برا برای مدل

پسماند مدل	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
رگرسیونی	۱۷/۶۹	۰/۰۰۰	نرمال نبودن توزیع پسماند مدل

¹⁸ Histogram

همانطور که در جدول ۸ ملاحظه میشود سطح معناداری آزمون جارک برا کمتر از $\alpha=0/05$ محاسبه شده لذا با اطمینان ۹۵٪ توزیع پسماندها نرمال نمیباشد. در نمودار ۲ هیستوگرام پسماند مدل رگرسیونی اول ارائه شده است.

نمودار ۲. هیستوگرام پسماند مدل رگرسیونی

همانطور که در نمودار ۲ ملاحظه میشود پسماند مدل رگرسیونی متقارن و زنگولهای شکل است و این موضوع مبین این نکته میباشد که هر چند نرمال بودن توزیع پسماند مدل رگرسیونی نمیباشد؛ اما کاملاً متقارن بوده و مدل فاقد مشکلات آماری میباشد.

در جدول های ذیل مدل های دوم الی پنجم خلاصه شده اند:

جدول ۹ نتایج برازش مدل رگرسیونی دوم

متغیر پاسخ = ارقام تعهدی سرمایه در گردش				
متغیرهای مستقل	ضرایب رگرسیونی	انحراف معیار	آماره آزمون t	سطح معناداری
ثابت معادله (α)	۰/۰۶	۰/۰۱	۳/۶۷	۰/۰۰۰
رانت خواری - حساب دریافتنی	-۰/۰۵	۰/۰۵	-۱/۱۲	۰/۲۶
آماره آزمون $F = 1/27$ سطح معناداری = ۰/۲۶				
ضریب تعیین تعدیل شده = ۰/۰۰۱ آماره $D.W = 1/50$				

جدول ۱۰ نتایج برازش مدل رگرسیونی سوم

متغیر پاسخ = جبران خسارت مدیر عامل				
متغیرهای مستقل	ضرایب رگرسیونی	انحراف معیار	آماره آزمون t	سطح معناداری
ثابت معادله (α)	-۰/۰۶	۰/۰۰۶	-۹/۳۶	۰/۰۰۰
ارائه اطلاعات شرکت در شبکه های اجتماعی	۱۶۹۷/۲	۱۶۱۵/۸	۱/۰۵	۰/۲۹
رانت خواری	۰/۰۳	۰/۰۱	۲/۸۷	۰/۰۰۴
حاکمیت شرکتی	-۰/۰۰۶	۰/۰۱	-۰/۶۵	۰/۵۱
بازده دارایی ها	۰/۶۵	۰/۰۳	۱۹/۵۹	۰/۰۰۰
آماره آزمون F = ۹/۸۰ سطح معناداری = ۰/۰۰۰ ضریب تعیین تعدیل شده = ۰/۴۷ آماره D.W = ۲/۱۱				

جدول ۱۱ نتایج برازش مدل رگرسیونی چهارم

متغیر پاسخ = جبران خسارت مدیر عامل				
متغیرهای مستقل	ضرایب رگرسیونی	انحراف معیار	آماره آزمون t	سطح معناداری
ثابت معادله (α)	۰/۰۳	۰/۰۰۶	۵/۰۵	۰/۰۰۰
ارائه اطلاعات شرکت در شبکه های اجتماعی	-۴۹۹/۰۴	۱۷۳۸/۴	-۰/۲۸	۰/۷۷
رانت خواری - حساب دریافتی	۰/۰۹	۰/۰۱	۷/۷۶	۰/۰۰۰
حاکمیت شرکتی	-۰/۰۰۱	۰/۰۱	-۰/۱۱	۰/۹۱
جریان نقد عملیات	-۰/۳۶	۰/۰۲	۱/۳۴	۰/۰۰۰
آماره آزمون F = ۵/۲۷ سطح معناداری = ۰/۰۰۰ ضریب تعیین تعدیل شده = ۰/۳۰ آماره D.W = ۱/۹۳				

جدول ۱۲ نتایج برازش مدل رگرسیونی پنجم

متغیر پاسخ = حساب دریافتی				
متغیرهای مستقل	ضرایب رگرسیونی	انحراف معیار	آماره آزمون t	سطح معناداری
ثابت معادله (α)	۰/۰۵	۰/۰۰۲	۱۸/۹۳	۰/۰۰۰
فروش	۰/۰۴	۰/۰۰۸	۵/۴۵	۰/۰۰۰
آماره آزمون $F = ۱/۹۲$ سطح معناداری = ۰/۰۰۰				
ضریب تعیین تعدیل شده = ۰/۰۸ آماره $D.W = ۲/۳۳$				

نتیجه گیری

با توجه به توضیحات داده شده در جدول ذیل کلیه فرضیه های پژوهش مورد تایید میباشد:

جدول ۱۳ بررسی فرضیه های پژوهش

ردیف	فرضیه	نتیجه
اصلی	ارائه اطلاعات شرکت در شبکه های اجتماعی بر جبران خسارت مدیرعامل شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد.	تایید
فرعی اول	حاکمیت شرکتی بر جبران خسارت مدیرعامل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد.	تایید
فرعی دوم	رانت خواری بر جبران خسارت مدیرعامل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد.	تایید

در نهایت نتیجه گیری میشود که علیرغم ادامه بحث داغ در مورد عوامل و عواقب جبران خسارت مدیرعامل و مجموعه فزاینده ای از تحقیقات که تأثیر جغرافیا را بر تصمیمات مختلف شرکت ها مستند می کند، مطالعات کمی تأثیر جغرافیا را بر خسارت مدیرعامل و پیامدهای عملکرد مربوطه در نظر گرفته اند. تحقیقات محدود موجود در مورد این موضوع به اندازه کافی نگرانی های اقتصادسنجی ناشی از وابستگی فضایی در سطح مقاطع همسایه را برطرف نکرده است. ما یک مدل فضایی را ارائه می دهیم که برای رسیدگی به این نوع مسئله اقتصادسنجی مناسب است، برای بررسی این مسئله کمتر بررسی شده. ما متوجه شدیم که غرامت مدیرعامل کانونی به طور قابل توجهی و مثبت با جبران خسارت مدیرعامل همسایه ارتباط دارد. وقتی فضاها مرکزی و مدیران عامل همسایه از نظر اجتماعی به هم متصل باشند، وقتی مدیر عامل کانونی قدرت بیشتری

داشته باشد و وقتی که کانون حاکمیت ضعیفی داشته باشد، تأثیر فضایی به ویژه قوی است، این نشان می‌دهد که در این شرایط مدیر عامل کانون قادر به استخراج بالاتر است جبران خسارت، احتمالاً با استفاده از اطلاعاتی که از طریق دوستان مدیرعامل محلی آنها به دست آمده یا با استفاده از آنها به عنوان معیارهایی برای مذاکره برای حقوق بالاتر. جالب اینجاست که همبستگی مکانی در جبران خسارت مدیرعامل با همبستگی مکانی متناظر در حساسیت به عملکرد همراه نیست. کاملاً برعکس، ما پیش بینی کردیم که غرامت اضافی (وکالت برای مشکل آژانس در پرداخت مدیر عامل) با عملکرد عملیاتی بعدی ارتباط منفی داشته باشد. وقتی مدیران عامل و کانون‌های همسایه به یک شبکه اجتماعی تعلق می‌گیرند، ارتباط منفی قویتر است.

منابع

طهماسبی، ریحانه. (۱۳۹۸). تأثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود واقعی و تعهدی در بورس اوراق بهادار تهران. قانون یار.

۶۱-۴۵. (۹) ۲

Molik, A, Mir, M, McLver, R, & Bepari, M. (2013). Effects of audit quality on earnings management during the global financial crisis. Proceedings of 9th Asian business research conference.

L. Shi, S. Gong and X. Wang, Social network, corporate governance, and rent extraction in CEO compensation: Evidence from spatial econometric models, *The British Accounting Review*, <https://doi.org/10.1016/j.bar.2021.100987>

References Abernethy, M. A., Kuang, Y. F., & Qin, B. (2015). The influence of CEO power on compensation contract design. *The Accounting Review*, 90(4), 1265e1306.

Coles, J. L., & Li, Z. F. (2019). An empirical assessment of empirical corporate finance. Available at SSRN <https://ssrn.com/abstract/41787143>.

Core, J., & Guay, W. (2010). Is CEO pay too high and are incentives too low? A wealth-based contracting framework. *Academy of Management Perspectives*, 24(1), 5e19.

Core, J. E., Holthausen, R. W., & Larcker, D. F. (1999). Corporate governance, chief executive officer compensation, and firm performance. *Journal of Financial Economics*, 51, 371e406.

Frydman, C., & Jenter, D. (2010). CEO compensation. *Annual Review of Financial Economics*, 2(1), 75e102.

Larcker, D. F., & Tayan, B. (2019). Pay for performance... but not too much pay: The American public's view of CEO pay. Available at SSRN <https://ssrn.com/abstract/43496839>.

Investigating the relationship between providing company information on the social network, corporate governance and rent seeking in compensation of the CEO in companies listed on the Tehran Stock Exchange

Aso Amin Ashayeri * 1

Date of Receipt: 2021/06/22 Date of Issue: 2021/07/02

Abstract

Due to the expansion of social networks, buying stocks and doing things related to the stock market and related marketing in this field is done in social networks today. In this study, the relationship between providing company information in the social network, corporate governance and rent seeking in compensation of CEO in companies listed on the Tehran Stock Exchange using data panel method and related tests in the period 1389 to 1398 has been used. After the analysis, it was found that providing company information on the social network, corporate governance and rent-seeking are effective in compensating the CEO in companies listed on the Tehran Stock Exchange.

Keywords

Providing company information on the social network, corporate governance, rent seeking, CEO compensation

1. Master student of Public Sector Accounting, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.

